

Nekrolog ateisty

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Jak co roku przy końcu października, w gronie ateistów rozpoczyna się dyskusja o sensie obchodzenia święta zmarłych. Osobiście uważam, że jest to kwestia indywidualna, a tym samym nie należy poszukiwać jednej odpowiedzi dla wszystkich niewierzących. [Swój punkt widzenia](http://www.racjonalista.pl/forum.php/s,371746#w371747) (<http://www.racjonalista.pl/forum.php/s,371746#w371747>) przedstawiłem na forum Racjonalisty.

Bez względu jednak na nasz stosunek do święta zmarłych, trudno nie zgodzić się z tym, że nasza rodzima kultura pogrzebowa jest miksturą kiczu, sztampowości i płycizny. Ile razy widzicie na grobach lub w nekrologach o zmarłych jakieś głębsze myśli odnoszące się do konkretnego życia? Wiadomo, że nasi bliscy mają żyć przede wszystkim w naszej pamięci, ale czy nie byłoby z pożytkiem dla żyjących, gdyby te setki hektarów na jakich rozsiane są groby zmarłych były czymś więcej niż tylko nudną feerią pstrokatych zniczy?

Po mojej śmierci widzielibym swoje szczątki albo na akademii medycznej dla celów naukowych, albo spopielone i rozsypane w jakimś zagajniczku w którym następnie posadzi się pamiątkowe drzewo z tabliczką pamięci (oby taka możliwość się w końcu pojawiła w naszym prawie!). Jeśli jednak cmentarze nadal mają się rozwijać, niechaj przynajmniej naszym rodakom dopisuje głębsza myśl i lepszy gust.

Może reemigranci z Anglii zaczną wnosić nowe zwyczaje? Wszak angielskie cmentarze są niepomiaralnie ciekawsze i piękniejsze. Równie godny naśladowania jest zwyczaj stawiania w różnych miejscach ławeczek z pamiątkowymi tabliczkami: rodzina może dzięki temu w miejscu publicznym uczcić swego bliskiego, a społeczeństwo ma z tego pożytek w postaci ławeczki, gdzie można odpocząć. Mam nadzieję, że kulturę pogrzebową w Polsce podnosić będzie z jej obecnego kiczowatego poziomu także rozwijający się zwyczaj pogrzebów humanistycznych, które na głębię i niebanalność kładą duży nacisk. W październiku przeprowadziliśmy pierwszy pogrzeb humanistyczny. Było refleksyjnie, oryginalnie i głęboko.

Poniżej kilka moich wędrówek po cmentarzach, głównie angielskich (choć piramida polska!) oraz korytarzach pamięci i wyobraźni.

Poderwałaś mnie do życia niczym najlepsza muzyka kochającego taniec. Wraz z twoim odejściem pękła ostatnia struna.

Byłaś moją księgą życia. Dziś jestem niewidoczny, jak treść między twoimi wierszami.

Nie	stój	nad	mym	grobem	i nie	roń	łez,
Nie	ma	mnie	tam,	nie	zasnęłam		też.
Jestem		tysiącem		wiatrów			dmących,
Jestem		diamentowym	błyskiem	śniegu			lśniącym,
Jestem		skoszonego	zboża	światłem			promiennym,
Jestem		przyjemnym		deszczem			jesiennym.
Kiedy	tyś		w porannej	ciszy			zbudzony,
Jestem	ruchem		—	szybkim,			wznoszonym
Ptaków		cichych		w locie			krążących,
Jestem		łagodnym	gwiazd	blaskiem			nocnym.
Jestem		w pączkach		w trakcie			kwitnienia,
Jestem		w pokoju,	w którym	szukasz			wytchnienia,
Jestem			w ptaków				świergocie,
Jestem		w każdym		pięknym			przedmiocie.
Nie	stój	nad	mym	grobem	i nie	roń	łez,

Nie ma mnie tam, nie zasnęłam też.
Nie stój nad moim grobem i nie płacz na darmo,
Nie ma mnie tam — Ja nie umarłam.

Pamiętaj odchodząc skąd do Pamiętaj, te zaplanowałeś szczegół.		o mnie, precz, dłonią dłoni twej. choć o przyszłości, Lecz	nie I nie przecież pamięć,	choć w krainę dosięgnę chcąc, codzienne którą błagam,	przemienę, snów, już zginę. słowa, nam sam chowaj.	
A jeśli z pamięci, Bo to Lepiej niż	tylko pamiętaj przyszłość,	ty ciemność, wspomnień wtedy: w której	się kiedy strzęp, milszy po	nie co mi mnie	ci martw pomieszana w dawnym śmiech chowasz	gdzieś wcale. z żalem, stoi tę. twój, ból.

Christina Rossetti „Pamiętaj”

Dałaś mi swą miłość na kredyt, ale już nigdy go nie spłacę. Twoje ciepło życia będzie we mnie do mojego kresu. Pomnożę je i podzielę.

Kiedy byłam mała przyprowadzaliście mnie na tę polanę, by puszczać latawca. Były to najśladzse chwile mojego dzieciństwa. Dziś stawiam na niej ławkę Wam poświęconą. Będę tu siadać ilekroć zapragnę się z Wami zobaczyć w moich wspomnieniach...

Niech korzenie tego drzewka przytulą Twoje materialne szczątki, tworząc Twe żyjące sanktuarium — jako symbol Twojego dalszego życia w naszych dzieciach i w naszych sercach.

„będzie żyła przez was wszystkich. Jej genetyczne dziedzictwo wyruszy w przyszłość w jej dzieciach i wnukach; rozpoznacie ją w sobie i w innych; bądźcie świadomi wpływu, jaki wywarła na wasze myśli i czyny; nada będzie ona częścią waszego codziennego życia" (fragment pogrzebu humanistycznego)

Człowiek zbudowany z najszlachetniejszego kruszcu. Jeśli uważasz Przechodniu, że nie ma ludzi niezastąpionych, to znaczy, że Go nie poznałeś.

"Jakkolwiek daremna jest walka ze śmiercią i z góry przegrana, to jednak piękno jej nie polega na wyniku, lecz na pełnym godności wyjściu naprzeciw śmierci. Nie można bowiem uniknąć rzeczy ostatecznych. Można natomiast z nagromadzonej z przeszłości siły, z wiar, które człowiek żywi, i ukochań, którymi żyje, z pragnień, które stara się urzeczywistnić — zrodzić moc, która pozwoli dokonać nowych czynów i oddalić lęk przed śmiercią" (fragment pogrzebu humanistycznego)

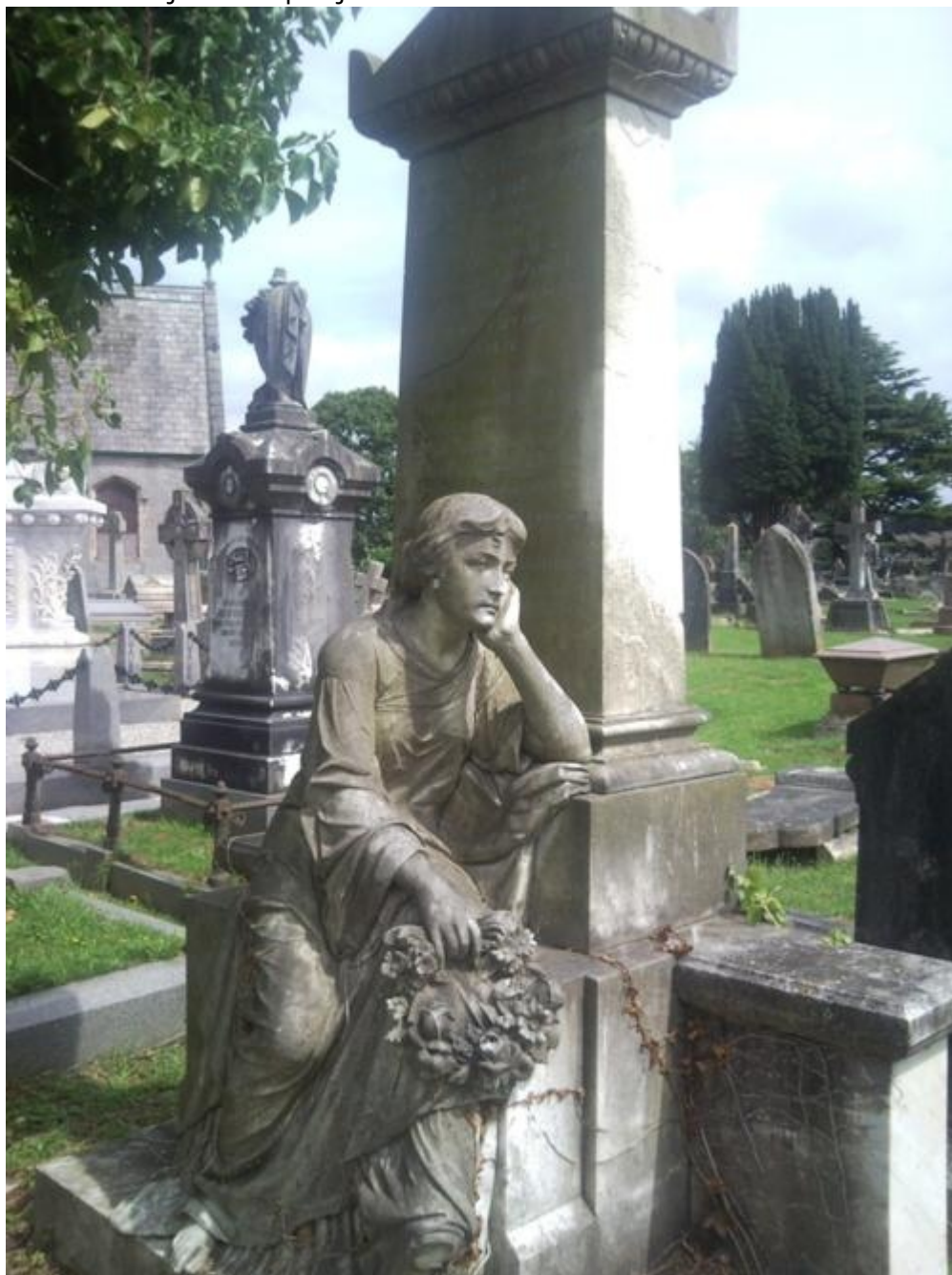
Niezwykły był to człowiek... W swoim testamencie rotmistrz Franciszek Jerzy Łakiński przekazał m.in. procent od 6 tysięcy talarów dla sześciu par, które w dniu 4 października tj. w dniu jego imienin wstąpią w związek małżeński, procent od 500 talarów na utrzymanie przytułku dla ubogich oraz zakup obuwia i tkanin dla biednych dzieci. Słudze swojemu przekazał domy w Wągrowcu za co ten na Smolarach utrzymywać miał 9 par szlachetnych gołębi. Znaczną część swojego majątku przeznaczył na fundusz dla biednych sierot w powiecie wągrowieckim — bez względu na ich wyznanie.

Twoje życie nawet po śmierci będzie dla nas światłem w ciemnościach naszych problemów.

IN LOVING MEMORY OF
OUR BELOVED HUSBAND
WILLIAM MULL
DIED NOVEMBER 19TH 1925 AGED 70 YEARS
REPOSE IN PEACE

Ten wianek przeznaczony był dla Ciebie. Zastygam w smutku.

Dumnie przez życie, dumnie — po śmierci

A mówili, że anioły nie umierają... Mylili się.

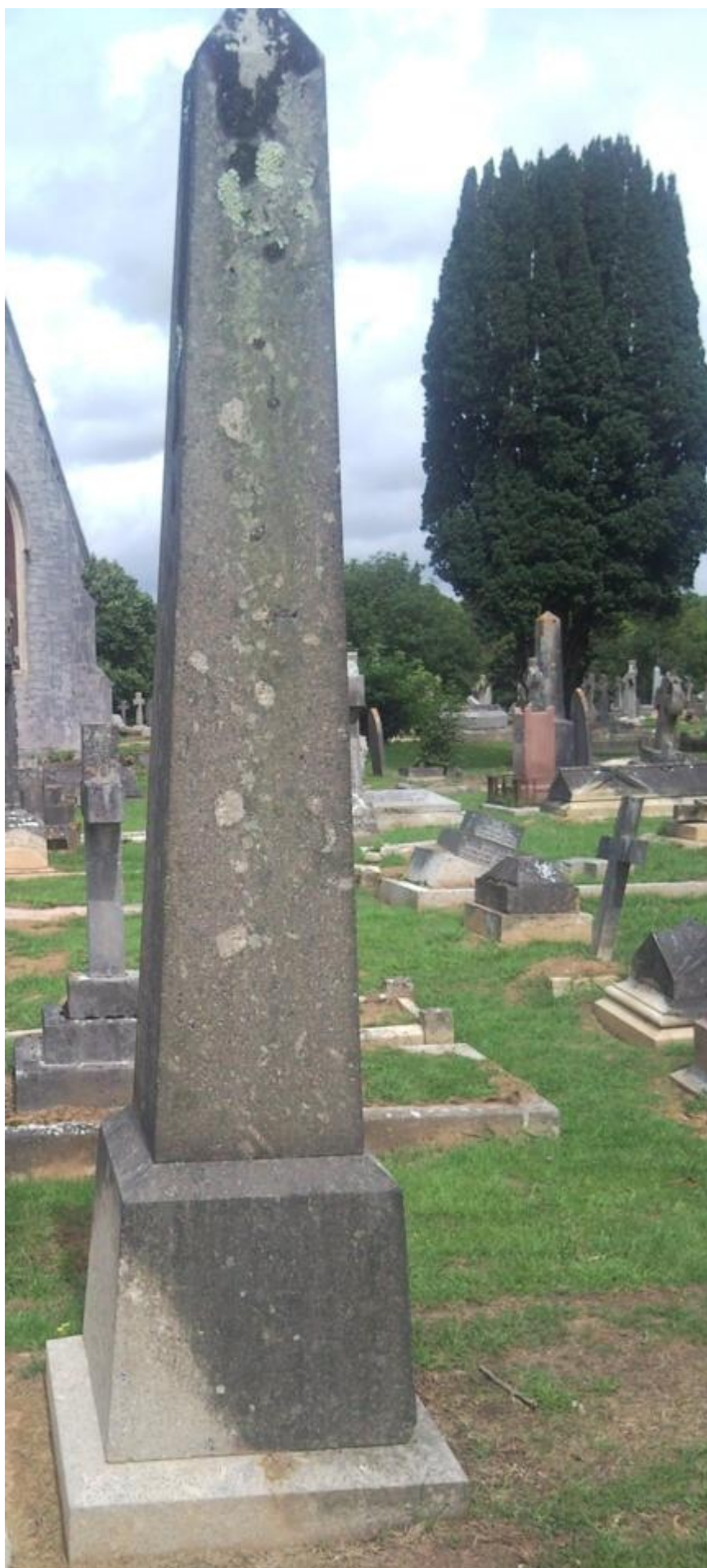

Możesz ronić łzy, ponieważ odeszła,
lub możesz się uśmiechnąć, ponieważ żyła.
Możesz zamknąć oczy i modlić się, aby wróciła,
lub możesz je otworzyć, aby widzieć wszystko, co zostawiła.
Twoje serce może być puste, ponieważ już jej nie zobaczysz,
albo możesz być pełen miłości, którą z tobą dzieliła.
Możesz odwrócić się od przeszłości i żyć dla jutra,
albo możesz z radością czekać jutra z powodu przeszłości.
Możesz pamiętać o niej, tylko dlatego, że odeszła,
lub możesz żywić jej wspomnienie i pozwolić mu żyć.
Możesz płakać, zamknąć umysł, opustoszeć i odwrócić się,
albo robić to, czego by pragnęła:
uśmiechnąć się, otworzyć oczy, kochać i wędrować przez życie.
(anonim)

Twój statek zrzucił kotwicę po raz ostatni — w trójkącie bermudzkim życia.

Śmierć jest prosta, to życie jest wyzwaniem. Tu leży człowiek spełniony
„Życie Zofii było kompletne, jej dzieło dokonane. Jeśli czasami nachodzi was zwątpienie i nie wiecie jak dalej żyć, żyjcie jak ona żyła, a poczujecie spełnienie" (fragment pogrzebu humanistycznego)

Zamknięta księga życia na półkach naszej pamięci

Żyjesz w swoich dziełach

— Dziękuję, że mnie zauważyłeś — wyszeptał Kłapouchy

Odpoczywający aniołek

Twe piękno rozkwitające w świetle,
 więc rozwiń swe skrzydła i leć,
 jako że stałeś się motylkiem.
 Nasze myśli i miłość pozostaną z Tobą na zawsze.

Grobowe przedszkole

Our Darling Baby
**CHARLOTTE JADE
BOREHAM**
Born Asleep 1st September 2001

We Love You Always,
You Are
Forever In Our Hearts

Sweet Dreams Darling, Mummy Loves You

WILLIAM
SWIDERSKI

2nd March - 22nd May 2002

*Our precious Son
forever in our hearts
burning bright
like a little star.*

*Love you forever
Mummy and Daddy xx*

Scott Edward Meekings
A beloved Son
and Brother
Born sleeping on
9th August 2006
Forever in our thoughts

Grace Boosey
Born sleeping on
9th June 2005
Gently loved by
Mummy & Daddy
and
Grandparents

Stuff up the clouds and lay
her gently in your arms.
Place the long hair
softly in her hair.
Lay her in an
angel's arms.
Lay her up in our love
by the shores of
Heaven.
Lay her in our arms.

Oliver Garvey
Delighted arrival
to heaven
26th July 2004

JAMES DAVID

"DAN THE MAN"

Daniel Bridgman

27.5.1987 - 11.6.2000

OUR LITTLE FIGHTER
FOREVER IN OUR HEARTS

MUM, DAD, JASON,
VICTORIA & SAMMY

XX   X   XX

Gdzie jest krzyż?

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR, prezes Fundacji Wolnej Myśli. Autor książki [Kościół a faszyzm. Anatomia kolaboracji](#) (2009). Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Profil użytkownika Mariusz Agnosiewicz](#)

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 03-11-2010 Ostatnia zmiana: 10-11-2010)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,720) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,720>)

Contents Copyright © 2000-2010 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2010 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl